

הדסה גולדויכט // תולדות הדפוס בחדר הקטן

הדסה גולדויכט מציגה במרכז מעמותה עבודות שנעשו על בסיס יצירתו של אריאל ורדי, שמזה כ-30 שנה משתמש בדפוס מסורתי בעבודת יד. לצידן של עבודות וידיאו שבהן קורא ורדי מספריו בשפת המורס, מוצגות גם עבודות מקור שלו, שרובן לא הוצגו בעבר

במציאות חיינו הנוכחית, המתגלגלת, נדמה שכל משפט מאבד את תוקפו לאחר ימים או שעות. מה אנחנו יודעים היום לעומת חוסר הידיעה המסוים של השבוע של ה-7 באוקטובר, מי ומה נהיה בעוד שבוע, חודש, חצי שנה? כתיבה על אמנות היא ניסיון לחצוב אמירה מתבוננת שיש בה קביעה ואבחנה. איך אפשר לחצוב מילים קבועות במציאות המשתנה תדיר שהיא כולה פצע? ומה המשמעות של כתיבה על אמנות, ואמנות בכלל, בימים אלו?

בשבוע שבו עמדה להיפתח התערוכה "תולדות הדפוס בחדר הקטן" התהפכה מציאות חיינו. העבודה על התערוכה ארכה יותר משנתיים. עבודותיו של אריאל ורדי, שרובן מוצגות לראשונה בתערוכה זו, נוצרו על ידיו במשך כ-30 שנה. ב-7 באוקטובר, כמו רוב יושבי הארץ, נאלמנו. נדמה היה שאין כל תכלית לעשייה אמנותית באשר היא, וכל מאמץ נידון לכיליון. אבל לאחר שבועיים, מתוך ניסיון למצוא אחיזה בדבר מה מתוך המציאות כפי שידענו אותה קודם, בחרנו לחזור ולהשלים את הקמת התערוכה.

1 הדור הבן
הקולינרי

2 הדור הבן

אוכל

3 יאיר גרב

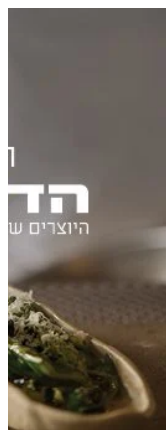
אמנות 1

4 מה הולך
תאו, בתי

אדריכלו

5 סוכני שי
תואר שני
בשנקר

תרבות

הד
היוצרים ש

אריאל ורדי, אחת הכריכות לספר רות, חול ודבק. צילום: יום עומר

בעבודה המחודשת עלתה לפתע בחלל קריאה חדשה של התערוכה: האם אפשר לעיין באותיות האלף-בית כמפת דרכים פנימית? אותיות האלף-בית של ורדי הן הצעה לטבלת יסודות שיש לעיין בה בכדי להיזכר בזהותנו, על ריבודיה, ועל אף היותה שסועה מעצם מהותה.

לפני כ-30 שנה, בתקופה שבה השימוש באותיות דפוס נעשה בלתי רלוונטי הודות לדפוס הדיגיטלי, בחר אריאל ורדי ליצור אותיות דפוס בעצמו, לציירן, ליצוק ולדייק כל אות ואות להדפסה. ורדי מדפיס מזה שנים ספריה שלמה, הולכת ומצטברת, שבה כל ספר הוא עותק יחיד שיש בו דיוק בלתי יאמן וגם אנושיות רבה. בשלושת העשורים האחרונים עובד ורדי ב"חדר הקטן" שהוא עבורו סטודיו, בית דפוס זעיר שבו הוא מדפיס וכורך ספרים הנערמים עד לגובה התקרה.

כשבחרתי יחד עם ורדי את הטקסטים שאותם יקרא במורס, הקו המנחה שעמד מול עינינו היה בחירת טקסטים שקיימת בהם קריאה מלב ים, כפי שהשתמש בה ורדי בצעירותו, או ממעמקים אחרים שבהם פוגש אדם בחייו

ב"חדר הקטן" הוא משתמש בשיטות דפוס מסורתיות שכבר אינן בשימוש בדפוס המסחרי. הוא חותך אותיות בשיטה שפיתח ומדפיס במכונת בלט ידנית מאות ספרים שהוא תופר וכורך. לכל ספר כריכה משלו, חלקן עשויות חול ואדמה. הספרים נבדלים זה מזה, וכל עותק הוא למעשה מקור. ורדי, יליד 1929, הוא אחד מאנשי הדפוס האחרונים בארץ העוסקים במלאכת הדפוס המסורתית. בניגוד לפעולת הדפוס, שנועדה לשכפול והפצה, ספרי של ורדי נערמו במאוזן בחדר עבודתו כיצירה פרטית, בדומה לציורים המונחים בשידת מגירות.

בתערוכה, שבה חומרי תהליך עבודתו מוצגים לצד העבודות עצמן ובעצם אין הפרדה אמיתית בין אלה ובין אלה, אפשר לראות ספרים מפורקים לגורמים ראשוניים. האות העברית נבנית באופן מופשט, אחר, ומייצרת קול צלול, אישי.

ורדי, שהיה אלחוטאי על ספינות המוסד לעלייה ב' בשנות ה-40 של המאה הקודמת, "דובר" עד היום את שפת המורס. במיצב הווידאו והסאונד "קו נקודה" המוצג בתערוכה, הוא מקריא באמצעותה את ספרי הראשונים הכוללים את הטקסטים המקראיים – "אשרי האיש", "יונה" ו"תהילים קד". שפת המורס שנושא עימו ורדי בבהירות לאורך שנים ארוכות כשפה של מלחמה, גם היא פירוק השפה לגורמי קו ונקודה, ומדהדת עבר רדום במציאות חיינו ובין חללי התערוכה.

מעבר לסגיר, for : for shortcut key, press ALT + x

הדסה גולדויכט, קו נקודה (יונה), מיצב וידאו וסאונד

הישארו מעודכנים והירשמו לניולזטר שלנו. כדאי!

הרשמה

כתובת המייל שלך כאן...

פעולות הדפוס של ורדי מציבות את האפשרות לפעולה שיש בה התבוננות לאחור, ועם זאת היא ממציא את עצמה מחדש. זו פרקטיקה שיש בה התמדה ופתרון בעיות העולות מתוך תהליך העבודה, לצד התקווה המוכלת בכל מה שהוא יצירה חדשה בעולם.

התערוכה המשותפת היא פרי ההיכרות שזכיתי בה עם אריאל ורדי ועבודותיו. התערוכה מציגה את מלאכת הדפוס הייחודית שפיתח ורדי ואת הדיאלוג שהוא מנהל עם טכניקות הדפוס המסורתיות. הוא רואה את עבודותיו כמצויות בשיח עמוק עם עבודתו של הטיפוגרף ומעצב הגופנים משה שפיצר. לצד עוגני הדפוס מעניין להתבונן ביצירותיו של ורדי גם ביחס לעבודותיהם של מיכאל סגן כהן ומיכה אולמן, באופן המעמיק ומרחיב את ענפי אילן עץ היוחסין של האמנות הישראלית.

כשבחרתי יחד עם ורדי את הטקסטים שאותם יקרא במורס, הקו המנחה שעמד מול עינינו היה בחירת טקסטים שקיימת בהם קריאה מלב ים, כפי שהשתמש בה ורדי בצעירותו, או ממעמקים אחרים שבהם פוגש אדם בחייו. כעת, הם נשמעים בזמן שבו המעמקים אפלים מנשוא, כקול המחכה להישמע בעבר השני ולהביא עימו ועזרה ופשר. אנחנו נמצאים בלמידה חיה מה היא אמנות בעת הזאת ואיך אפשר למצוא בה נחמה

מעבר לסגיר, for shortcut key, press ALT + x :

אריאל ורדי והדסה גולדויכט | תולדות הדפוס בחדר הקטן

אוצרת: עדה ורדי

[מרכז לאמנות ומחקר מעמותה](#), בית הנסן, גדליהו אלון 14 ירושלים

נעילה: 12.1